Euroopa Parlament
2024-2029

VASTUVÕETUD TEKSTID

P10_TA(2025)0097

Usuvabaduse rikkumine Tiibetis

Euroopa Parlamendi 8. mai 2025. aasta resolutsioon usuvabaduse rikkumise kohta Tiibetis (2025/2692(RSP))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Tiibeti ja Hiina kohta,

– võttes arvesse kodukorra artikli 150 lõiget 5 ja artikli 136 lõiget 4,

A. arvestades, et Xi Jinpingi juhtimisel on Hiina ametivõimud muutunud üha rõhuvamaks; arvestades, et inimõiguste olukord Tiibetis halveneb jätkuvalt; arvestades, et inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi austamine peaksid olema ELi ja Hiina suhete keskmes;

B. arvestades, et Tiibeti tunnustatud budistlik usujuht ja humanist Tulku Hungkar Dorje suri 28. märtsil 2025 kahtlastel asjaoludel Vietnamis vahi all olles pärast tema vahistamist Vietnami ja Hiina ametivõimude poolt; arvestades, et tema keha tuhastati väidetavalt ilma tema perekonna nõusolekuta, mis on tekitanud tõsist muret;

C. arvestades, et Tiibeti budistid, keda Hiina ametivõimud süsteemselt ründavad ning keda ähvardab kadunuks jääma sundimine ja füüsiline väärkohtlemine, on Hiina poliitvangide hulgas suurim usurühm;

D. arvestades, et usaldusväärsete teadete kohaselt avaldavad Hiina ametivõimud rinpotšedele ulatuslikku survet, et nad järgiksid Hiina Kommunistliku Partei narratiivi, kasutades sealhulgas sunniviisilisi ülekuulamisi ja katseid sundida neid toetama Hiina nimetatud pantšen-laamat;

1. mõistab teravalt hukka repressiivse assimilatsioonipoliitika kogu Hiina Rahvavabariigis (edaspidi „Hiina RV“) ja eriti Tiibetis ning sealsed universaalsete inimõiguste rikkumised, mille eesmärk on kaotada Tiibeti eriomased usu- ja kultuuritraditsioonid ja -pärand; nõuab riigi ja religiooni selget eraldamist Hiinas;

2. on kindlalt vastu Hiina valitsuse mis tahes katsetele sekkuda Tiibeti budistlike vaimsete juhtide, sealhulgas dalai-laama valimisse;

3. väljendab sügavat muret ja kurbust Tulku Hungkar Dorje surma pärast, mis leidis aset kahtlastel asjaoludel, ning avaldab siirast kaastunnet tema perekonnale, kloostrile ja järgijatele;

4. mõistab teravalt hukka Tiibeti usu- ja kultuurijuhtide jätkuva tagakiusamise ning Hiina ametivõimude poolse piiriülese represseerimise, sealhulgas laste kultuurilise ja keelelise assimileerimise riiklikes internaatkoolides, mis kajastab laiemat sunniviisilise assimileerimise poliitikat; nõuab Hiina RVga sõlmitud väljaandmislepingute peatamist;

5. nõuab Tulku Hungkar Dorje surma põhjuste viivitamatut, sõltumatut, erapooletut ja läbipaistvat uurimist koos rahvusvahelise järelevalve ja juurdepääsuga tõenditele ja tunnistajatele ning tema säilmete viivitamatut tagastamist;

6. nõuab, et rikkumiste eest vastutavad isikud võetaks rahvusvaheliste inimõiguste standardite ja õigusaktide kohaselt vastutusele; nõuab, et EL kehtestaks sanktsioonid ametnike ja üksuste suhtes, kes vastutavad inimõiguste rikkumiste eest Tiibetis;

7. nõuab tungivalt, et Hiina RV täidaks oma rahvusvahelisest õigusest tulenevaid kohustusi ja lõpetaks igasuguse usu- ja etniliste vähemuste diskrimineerimise, lubaks rahumeelseid usutavasid ning vabastaks kõik usu- ja poliitvangid, sealhulgas seadusliku pantšen-laama ja Ilham Tohti;

8. nõuab tungivalt, et EL ja liikmesriigid tõstataksid selle juhtumi Hiina RV ja Vietnamiga peetavates kahe- ja mitmepoolsetes dialoogides ning nõuaksid vastutust inimõiguste rikkumiste eest Tiibetis; nõuab tungivalt ka muude usuvähemuste, näiteks Xinjiangi uiguuride represseerimise küsimuse tõstatamist;

9. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon ELi eriesindajale, Hiina RV ja Vietnami valitsustele, ÜRO inimõiguste ülemvolinikule ja Tiibeti eksiilvalitsusele.